

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 62 din data de 20.01.2021

Dosar nr: 399/2020

Petiția nr: 3266/04.06.2020

Petent: , pentru minora

Reclamată: Școala Gimnazială Titu Maiorescu

Obiect: petentul reclamă faptul că, în cadrul școlii, există anumite criterii discriminatorii de selecție a copiilor care învață dimineața

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și adresa petentului

1.

I. 2. Numele și adresa părții reclamate

2. Școala Gimnazială Titu Maiorescu, loc. Iași, str. Aleea Decebal nr. 10, jud. Iași

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul reclamă faptul că, în cadrul școlii, există anumite criterii discriminatorii de selecție a copiilor care învață dimineața.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate cu respectarea măsurilor impuse de starea de alertă, prin comunicarea unor adrese în care se preciza posibilitatea părților de a-și exprima acordul în sensul trimiterii punctelor de vedere în scris, iar părții reclamate i-a fost comunicat un exemplar al petiției în vederea posibilității formulării apărărilor.

6. Partea reclamată și-a formulat în scris punctul de vedere și l-a depus în două exemplare la dosar.

7. Punctul de vedere depus de partea reclamată a fost comunicat petentului (fila 12 din dosar) în vederea depunerii de concluzii scrise. Petentul nu a depus concluzii scrise la dosar.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

8. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 3266/04.06.2020** (filele 1-4 din dosar) petentul arată următoarele aspecte relevante:

- reprezintă interesele fiicei sale minore și consideră că se face o discriminare în selecția elevilor de clasa a V-a care urmează să învețe dimineața;

- conform normelor stabilite de conducerea școlii elevii care o să învețe dimineața se vor selecta din cei care au dat un concurs de matematică pe parcursul anului școlar și au obținut anumite rezultate, concurs pentru care la vremea când s-a dat nu erau prevăzute niciun fel de condiționalități sau obligații de orice fel. Copiii care nu au participat la acest concurs pentru a putea învăța dimineața trebuie să susțină un examen, dar la două probe, matematică și limba română, doar la anumite licee, în condițiile stresului unui examen și în condițiile stresului pandemiei cu covid -19 și asta pentru locurile eventual rămase după repartizarea conform primului criteriu stabilit (concursul de matematică din timpul școlii);

- petentul se întreabă de ce criteriile de selecție a copiilor pentru clasele de dimineață îi supun pe unii la stres și pe alții nu și de ce niște norme de selecție stabilite de conducerea școlii se aplică retroactiv;

- pe site-ul Școlii Gimnaziale Titu Maiorescu este prevăzut următorul criteriu de selecție prezent în Procedura de repartizare a elevilor în clasa a V-a pentru anul școlar 2020-2021 și anume: repartizarea elevilor în cele cinci clase a V-a se va face după cum urmează: în cele două clase cu program de dimineață vor fi repartizați, în baza opțiunilor, cu prioritate elevii claselor a IV-a de la Școala Gimnazială Titu Maiorescu care au obținut un premiu sau mențiune la Concursul "Florica T. Câmpan" sau minim 90 de puncte la Concursul "Gazeta matematică junior" în anul școlar 2019-2020;

- pe locurile rămase libere, în limita a 60 de locuri, elevii, indiferent de școala de proveniență, vor fi repartizați în ordine descrescătoare a punctajelor obținute la testarea din sesiunea 2020 de la una din următoarele instituții de învățământ din municipiul Iași: Colegiul "C. Negruzzi", Colegiul "Emil Racoviță", Colegiul Național și Liceul Teoretic de Informatică "Grigore Moisil";

- în cele trei clase a V-a cu program după-amiază (12-18) vor fi repartizați cu prioritate absolvenții clasei a IV-a de la Școala Gimnazială Titu Maiorescu, iar pe locurile rămase libere absolvenții altor școli primare în ordine descrescătoare a punctajelor obținute la testările de la colegiile și liceele din municipiul Iași, sesiunea 2020;

- petentul arată că a discutat cu doamna director a Școlii Gimnaziale Titu Maiorescu care ia confirmat aceste criterii de selecție;
- petentul dorește ca fiica sa să învețe într-o clasă de dimineața, dar aceasta nu are aceleași șanse ca alți copii. Petentul menționează că fiica sa a învățat la Titu Maiorescu, școală de care aparține, și în anii precedenți a participat la diferite concursuri cu rezultate bune, dar în clasa a IV-a a fost bolnavă și nu a mai putut participa la ele.

Susținerile părții reclamate

9. Partea reclamată depune la dosar punctul de vedere înregistrat la CNCD cu nr. 4774/05.08.2020 prin care arată următoarele:

- Școala Gimnazială Titu Maiorescu are pentru anul școlar 2020-2021 un plan de școlarizare de 5 clase a V-a. Pentru a veni în întâmpinarea nenumăratelor cereri verbale ale părinților elevilor de clasa a IV-a, școala face eforturi deosebite pentru a oferi 2 spații școlare pentru clasele a V-a în program de dimineață. Acest lucru se întâmplă din 2005 până în prezent.

Numărul cererilor pentru aceste clase fiind foarte mare în fiecare an școala organizează un concurs care a primit numele de "Maiorescienii" din 2015. Prin hotărârea Consiliului de administrație al școlii în fiecare an repartitia elevilor în clasa a V-a s-a făcut pe baza rezultatelor la acest concurs la care puteau să participe atât elevi din Școala Gimnazială Titu Maiorescu, cât și elevi din alte școli;

- în acest an școlar, situația deosebită creată de pandemia cu SARS-COV-2 a făcut imposibilă și ilegală organizarea concursului "Maiorescienii". Din acest motiv, Consiliul de administrație al școlii întrunit în ședința on-line din 28.05.2020 a elaborat procedura de repartitie a elevilor în clasa a V-a pe baza unui portofoliu educational, procedură care a fost postată pe site-ul școlii pe 31.05.2020;

- în cadrul ședinței Consiliului de administrație directorul a propus ca portofoliul educațional luat în considerare să conțină numai rezultatele obținute la concursurile de selecție organizate de Colegiile din Iași, singurele concursuri legale la acel moment. Membrii CA nu au fost de acord cu expunerea tuturor elevilor la aceste concursuri și au solicitat luarea în considerare a Concursului Gazeta Matematică Junior, organizat de școală înainte de pandemie, și a concursului Florica T. Câmpan. În felul acesta, 72 de elevi care au obținut peste 90 de puncte la Concursul Gazeta Matematică Junior și cei 19 elevi cu premii și mențiuni la concursul Florica T.

Câmpan nu ar mai fi fost nevoiți să participe la concursurile organizate de Colegii;

- participarea elevilor la Concursul Gazeta Matematică Junior a fost benevolă și nu s-a putut cunoaște la momentul organizării concursului de faptul că vor fi nevoiți să apeleze la portofolii educaționale în locul concursului "Maiorescienii";

- conform legii, trebuie ca fiecărui elev să-i fie asigurat dreptul la școlarizare, dar nu este prevăzut în nicio lege că școlarizarea la gimnaziu trebuie să fie în program de dimineață;

- conform procedurii CA au avut prioritate elevii părții reclamate, după cum este și firesc, dar și elevii altor școli au posibilitatea să urmeze cursurile gimnaziale la Școala Titu Maiorescu;

- petentul a interpretat total greșit procedura, deoarece aceasta prevede că se ia în considerare la portofoliul educațional un singur concurs (limba română SAU matematică) organizat de liceele și colegiile specificate în procedură. Nu există obligativitatea participării la două concursuri;

- partea reclamată menționează că din prima zi după afișarea procedurii petentul a contestat decizia Consiliului de administrație și a recurs la diverse presiuni și amenințări la adresa directorului. Directorul a avut și o întâlnire cu petentul în care a încercat să îi explice contextul în care se află și pe care nimeni nu l-a dorit, propunându-i chiar să conceapă dumnealui o procedură care să i se pară corectă, cu promisiunea că directorul o va supune votului Consiliului de administrație. Petentul a refuzat vehement această variantă, nevenind cu nicio altă soluție alternativă;

- ca dovadă de rea intenție, petentul și-a înscris fiica la concursul organizat de Liceul Vasile Alecsandri și nu la concursurile prevăzute de procedura părții reclamate, de unde reiese că nu dorea să rămână la Școala Gimnazială Titu Maiorescu. Datorită serviciilor de înaltă calitate oferite de Școala Gimnazială Titu Maiorescu în cei 5 ani de școlarizare, eleva a reușit la concursul organizat de Liceul Vasile Alecsandri unde va urma ciclul gimnazial;

- petentul a încercat să mobilizeze mai mulți părinți să semneze o petiție împotriva școlii, dar nu a avut succes;

- partea reclamată își manifestă regretul că petentul înțelege să îi mulțumească pentru calitatea educației oferite de școală cu reclamații nefondate și refuzul de a mai comunica cu învățătorul și directorul școlii.

V. Motivele de fapt și de drept

10. Colegiul director constată că școala reclamată a repartizat elevii în clasele a V-a pe baza rezultatelor obținute la un concurs. Elevii mai performanți au fost repartizați la o clasă care a urmat cursuri dimineața, pentru ceilalți orele au fost după amiază.

11. În soluționare unor spețe similare CNCD a solicitat un punct de vedere din partea Ministerului Educației, care a arătat că repartizarea elevilor prin selectarea celor mai buni într-o clasă prin organizarea unor concursuri sau examene este ilegală.

12. Din punct de vedere pedagogic formarea unei clase de elită și a unor clase considerate a fi mai slabe produce efecte negative privind educația copiilor. Școala de stat are obligația de a oferi șanse egale tuturor elevilor, fără a stigmatiza elevii la o vârstă fragedă ca aparținând sau nu la o categorie de elită. În clasele considerate a fi de elită cadrele didactice – chiar dacă nu conștientizează această situație – se preocupă mai mult de calitatea educației, au cerințe suplimentare față de elevi, astfel elevii au avantaj față de elevii din celelalte clase.

13. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată,

precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

14. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

15. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al

O.G.

nr. 137/2000: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

16. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (**Van der Musselle împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

17. Colegiul director constată că, din punctul de vedere al dreptului la o educație de calitate, toți copiii se află în situație comparabilă.

18. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

19. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cauzisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

20. Rezultatele obținute la un concurs, pe baza cărora se repartizează elevii în clase, reprezintă un criteriu.

21. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director constată că măsura școlii reclamate de a forma o clasă de elită care învață dimineața afectează dreptul la o educație de calitate.

22. Astfel, fapta reclamatei reprezintă discriminare, întrucât a creat o deosebire pe criteriul rezultatelor obținute la un concurs care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la educație de calitate.

23. Art. 2 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

24. Reclamatul a avut un comportament activ care, prin efectele pe care le-a generat, a favorizat, respectiv a defavorizat elevii, în funcție de rezultatele obținute la un concurs.

25. Conform art. 11 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.”

26. Prin cazuistica sa, CNCD a arătat că această prevedere trebuie interpretată în sens larg, prin refuzarea accesului la educație înțelegând limitarea accesului la o educație de calitate. Ori, o educație care separă elevii în clase considerate a fi de elită și clase cu cei considerați a fi mai slabi nu este de calitate, producând efecte negative pe termen lung pentru elevi.

27. Astfel, măsura școlii reclamate este de natură să afecteze accesul copiilor la educație.

28. În concluzie, atât conform legislației, cum a arătat și Ministerul Educației, cât și pentru a evita discriminarea elevilor, școlile sunt obligate să împartă elevii de clasa a V-a în clase diferite în mod aleatoriu, și nu pe baza unei selecții.

29. Art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** prevede:

„Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.”

30. Colegiul director aplică amenda contravențională de 2.000 lei față de Școala Gimnazială Titu Maiorescu, cu sediul în Iași, Aleea Decebal nr. 10, jud. Iași, CUI 4701479, având în vedere următoarele:

- a) discriminarea a vizat un grup de persoane;
- b) cei afectați sunt copii;
- c) dreptul la educație are o importanță deosebită pentru copii, determină viitorul lor; d) reclamatul este o instituție de stat;
- e) reclamatul nu a mai fost sancționat anterior.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Fapta sesizată reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și 4 coroborat cu art. 11 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**;

2. Aplică amenda contravențională de 2.000 lei față de Școala Gimnazială Titu Maiorescu, cu sediul în Iași, Aleea Decebal nr. 10, jud. Iași, CUI 4701479;

3. O copie a hotărârii se comunică părților, Inspectoratului Școlar Iași, Ministerului Educației și Cercetării, respectiv Administrația Județeană a Finanțelor Publice Iași

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Administrația Județeană a Finanțelor Publice Iași, dovada plății se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări din data de 20.01.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru (online), GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru (online), LAZĂR MARIA – Membru (online), MOȚA MARIA – Membru (online), OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru (online)

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 21.01.2021

Motivată: A.S. (pct. 1-9) Haller István (pct. 10-30)
Tehnoredactată: A.S.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.